

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет природничих наук

Кафедра анатомії і фізіології людини та тварин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 51 Основи патологічних процесів

Освітня програма 091 Біологія та лабораторна діагностика

Спеціалізація (за наявності) –

Спеціальність 091 Біологія

Галузь знань 09 Біологія

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від "31" січня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

Силабус – це документ, в якому роз’яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2023 р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2023 р.

Розробники силабусу: Случик Ірина Йосипівна – доцент кафедри анатомії і фізіології людини та тварин

Зміст

1. Загальна інформація	4
2. Опис дисципліни	4
3. Структура курсу	6
4. Система оцінювання курсу (зразок).....	7
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу.....	7
6. Ресурсне забезпечення.....	8
7. Контактна інформація	8
8. Політика навчальної дисципліни	9

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи патологічних процесів
Освітня програма	091 Біологія та лабораторна діагностика
Спеціалізація (за наявності)	–
Спеціальність	091 Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни: сформувати системні знання про загальні закономірності виникнення типових патологічних процесів

Цілі курсу передбачають засвоїти основні поняття загальної патології, сформувати систему знань про причини та механізми виникнення типових патологічних процесів і реакції, їх основні прояви і значення для організму. В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні поняття загальної патології;
- роль причин, умов і реактивних властивостей організму у виникненні та розвитку типових патологічних процесів;
- причини та механізми виникнення типових патологічних процесів і реакції, їх основні прояви і значення для організму;
- принципові можливості, шляхи й наслідки втручання у розвиток типових патологічних процесів.

Вміти:

- застосовувати отримані знання для своєчасного попередження розвитку типових патологічних процесів;
- виявити розвиток типових патологічних процесів;
- оцінити порушення в організмі характерні для типових патологічних процесів.

Компетентності

ЗК02. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні

технології.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК01. Здатність користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.

СК02. Здатність формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів на прикладі різних рівнів організації живого із використанням математичних методів й інформаційних технологій.

СК03. Здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології і на межі предметних галузей.

СК04. Здатність аналізувати і узагальнювати результати досліджень різних рівнів організації живого, біологічних явищ і процесів.

СК05. Здатність планувати і виконувати експериментальні роботи з використанням сучасних методів та обладнання.

СК10. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, готувати наукові публікації, брати участь у наукових вітчизняних та міжнародних конференціях та інших заходах.

Програмні результати навчання

ПР 06. Аналізувати біологічні явища та процеси на молекулярному, клітинному, організменному, популяційновидовому та біосферному рівнях з точки зору фундаментальних загальнонаукових знань, а також за використання спеціальних сучасних методів досліджень.

ПР 08. Застосовувати під час проведення досліджень знання особливостей розвитку сучасної біологічної науки, основні методологічні принципи наукового дослідження, методологічний і методичний інструментарій проведення наукових досліджень за спеціалізацією.

ПР 09. Планувати наукові дослідження, обирати ефективні методи дослідження та їх матеріальне забезпечення.

ПР 10. Представляти результати наукової роботи письмово (у вигляді звіту, наукових публікацій тощо) та усно (у формі доповідей та захисту звіту) з використанням сучасних технологій, аргументувати свою позицію в науковій дискусії.

ПР 11. Проводити статистичну обробку, аналіз та узагальнення отриманих експериментальних даних із використанням програмних засобів та сучасних інформаційних технологій.

ПР 12. Використовувати інноваційні підходи для розв'язання складних задач біології за невизначених умов і вимог.

ПР 13. Дотримуватися основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, оцінювати ризики застосування новітніх біологічних, біотехнологічних і медико-біологічних методів та технологій, визначати потенційно небезпечні організми чи виробничі процеси, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій.

ПР 14. Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження наукової діяльності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності.

ПР 15. Уміти самостійно планувати і виконувати інноваційне завдання та формулювати висновки за його результатами.

ПР 16. Критично осмислювати теорії, принципи, методи з різних галузей біології для вирішення практичних задач і проблем.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Вступ. Типові патологічні процеси	Знати основні поняття патологічної анатомії та патологічної фізіології. Знати особливості розвитку патофізіологічних процесів. Вміти розпізнавати патологічні зміни в клітинах на мікропрепаратах. Вміти пояснити механізми та описувати стадії розвитку типових патологічних процесів.	
2.	Типові патологічні процеси, зумовлені розладами кровообігу.	Знати причини та патофізіологічні механізми розвитку порушення артеріального кровообігу. Зокрема, гіпертонічної хвороби, ішемічної хвороби серця, атеросклерозу.	Тестові завдання, обговорення контрольних запитань, опрацювання завдань для самостійної роботи.
3.	Типові патологічні процеси, зумовлені розладами дихання.	Знати причини та патофізіологічні механізми розвитку бронхіальної астми. Причини виникнення туберкульозу. Знати причини виникнення пневмонії, її прояви та ускладнення.	Тестові завдання, обговорення контрольних запитань, опрацювання завдань для самостійної роботи.
4.	Типові патологічні процеси, зумовлені розладами травлення.	Знати причини та патофізіологічні механізми розвитку порушення травлення в шлунку. Причини розвитку виразкової хвороби шлунку і 12-ти палої кишки. Порушення травлення в	Тестові завдання, обговорення контрольних запитань, опрацювання завдань для

		кишечнику. Порушення функціонування панкреатичної залози, печінки та жовчного міхура. Знати механізми розвитку предіабету та цукрового діабету I та II типу.	самостійної роботи.
5.	Типові патологічні процеси, зумовлені розладами системи виділення.	Розуміти причини та патофізіологічні механізми розвитку гострої та хронічної ниркової недостатності. Піелонефрит. Сечо-кам'яна хвороба. Нефросклероз.	Тестові завдання, обговорення контрольних запитань, опрацювання завдань для самостійної роботи.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	–
Практичні заняття	40
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	-
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		–
Практичні заняття		4		4		5		4		5		4		5	4	5		40
Самостійна робота																10		10
Індивідуальні завдання																		-
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень		4		4		5		4		5		4		5	4	15	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні презентації (лептоп, проєктор), використання системи дистанційної освіти для проведення тестування.
-----------------------------------	---

Література:

1. Патологія : підручник / М. Н. Зайко, Ю. В. Биць, В. Ф. Мислицький та ін. ; за ред. М. Н. Зайка, Ю. В. Биця, М. В. Кришталю. – 4-те вид., перероб. і доп. – Київ : Медицина, 2014. – 752 с.
2. Атаман О. В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях / О. В. Атаман. – Вінниця : Нова книга, 2007.
3. Посібник до практичних занять з патологічної фізіології / за ред. Ю. В. Биця та Л. Я. Данілової. – Київ : Здоров'я, 2001. – 400 с.
4. Бойко Т. І. Клінічні лабораторні дослідження. Медицина. Київ. – 2015. – 285с.
5. Шлопов В. Г. Патологічна анатомія. Вінниця. Нова книга, 2004. – 754с.
6. Обмін вуглеводів: біохімічні та клінічні аспекти (навчально-методичний посібник для студентів медичних вузів) / О. Я. Склярів, О. О. Серчінська, Н.В. Фортумон. – Л.: Світ, 2003. – 101с.
7. Глодан О. Я., Наконечна С. П. Сучасні аспекти патологічних станів. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів спеціальності 091 Біологія, ОПП «Лабораторна діагностика біологічних систем». – Івано – Франківськ, 2022. – 200с.
8. Патоморфологія: нац. підруч. / В.Д.Марковський, В.О.Туманський І.В. Сорокіна та ін.,за ред. В.Д.Марковського, В.О.Туманського. — К.: «Медицина» - 2015 — 936с., кольор.вид.
9. Патоморфологія та гістологія : атлас / за ред.: Д.Д. Зербіно, М.М. Багрія, Я.Я. Боднара, В.А. Діброви. – Вінниця : Нова Книга, 2016. – 800 с. : іл.
10. Загальна патоморфологія / І.І. Старченко, Н.В. Ройко, Б.М. Филенко та ін. – Полтава, 2016. – 136 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Назва, адреса, кабінет, телефон, сайт, електронна адреса
Викладач (і) Гостьові лектори	Ірина Слущик, к.б.н., доц
Контактна інформація викладача	iryna.sluchykh@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника прагне створити середовище, яке сприяє навчанню, науковій роботі, впровадженню інновацій, інтелектуальному розвитку студентів і працівників, підтримці особливої академічної культури взаємовідносин. У цій канві політика дисципліни "Основи патологічних процесів" спрямована на дотримання академічної доброчесності зі сторони викладача і студентів, які включають основні принципи: особистого прикладу; відповідальності; справедливості; сміливості; академічної свободи; взаємоповаги; прозорості; взаємної довіри; партнерства та взаємодопомоги; компетентності й професіоналізму; безпеки та добробуту; законності. Дотримання правил поведінки студентів і викладачів, передбачених Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №11, від 29 листопада 2017 року).</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Студенти зобов'язані відвідувати заняття, незалежно у якій формі вони проводяться (авдиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення окремих студентів до складання семестрового контролю. Відпрацювання пропусків</p>

	без поважних причин дозволяється лише за заявою на ім'я декана і набуття чинності відповідного розпорядження. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються без попередніх узгоджень.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.
Невідповідна поведінка під час заняття	Студенти, чия поведінка впродовж одного чи кількох занять не відповідає загальним нормам, встановленим Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, можуть бути тимчасово відсторонені від заняття з подальшим індивідуальним відпрацюванням у позаурочний час.
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	-

Викладач

Случик І.Й., к.б.н., доц.

